

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وجوب حفظ آثار نبوی در مدینه منوره
و مشروعیت تبرک به آن
(از نگاه اهل سنت)

تألیف:

دکتر ایی مجاهد عبدالعزیز بن عبدالفتاح القاری

مترجم:

حسن خاکرند

انتشارات الهدی
زمستان ۱۳۸۷

سرشناسه

: قاری، عبدالعزیز بن عبدالفتاح

Oari, Abd al-Aziz ibn Abd al-Fattah

عنوان قراردادی

الآثار النبويه بالمدينه المنوره فارس.

عنوان و نام پدیدآور : وجوب حفظ آثار نبوی در مذهب منوره و مشروعت ترک به آن (از نگاه اهل سنت) / تألیف

ابن، مجاهد

عبدالعزیز عبدالفتاح القاری: مترجم حسن خاکرند.

مشخصات نشر : تهران: انتشارات بین المللی الهدی، ۱۳۸۶، ۱۴۲۹ق.

مشخصات ظاهری : ۳۶ص: مصور.

978-964-439-312-9 : شناسایی

وضاحت: فرہست نویسنده

یادداشت : کتابخانه به صورت زیر نویس.

موضوع : تبرک

موضوع : مدینه - آثار تاریخی

موضوع : مدینه -- آثار تاریخی -- جنبه های مذهبی -- اسلام

شناسه افزوده : خاکوند، حسن، متوجه

رده بندی کنگره : ۱۳۸۶-۴۱/۲۰۱۵/ق/۲۱۱.DS

۹۵۲/۸ : رده بندی ديوبند

شماره کتابشناسی : ۱۱۶۲۵۲۰

انتشارات بين المللى الهدى

نہران - صندوق پست: ۴۳۶۳ - ۱۴۱۵۵

تلفن: ۸۸۹۵۰۰۳ - ۸۸۹۷۷۶۱ فاکس: ۸۸۹۵۶۵۳



هنوان کتاب: وجوب حفظ آثار نبوی در مدینه منوره و مشروعیت تیرک به آن (از نگاه اهل سنت)

مؤلف: دکر ابی مجاهد عبدالعزیز بن عبدالفتاح القاری

مترجم: حسن خاگرد

نویس: چاپ: اول ۱۳۸۷ هـ. ش.

ناشر: انتشارات سیدالمعلم، الهدی

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

شماره: ۹۷۸-۹۶۴-۴۳۹-۳۱۲-۹

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

«فهرست مطالب»

- مقدمه ناشر ۱
- مقدمه مترجم ۳
- انواع آثار بر جای مانده از پیشینیان ۹
- اثبات مشروعیت موضوع ۱۷
- احترام پیشینیان نسبت به مدینه الرسول (ص) ۳۱
- بای ذنب هُذمت؟! (به کدامین گناه ویران شدند؟!) ۳۵
- مساجد الفتح (مساجد السبعه) ۴۷
- بازار مدینه که رسول الله (ص) آنرا وقف کرد ۵۳

مقدمه ناشر

سرزمین نزول وحی در شبه جزیره عربستان یعنی دو شهر مکه و مدینه برای مسلمانان جهان اهمیت و جایگاه ویژه‌ای دارد. این دو شهر و مکان‌های تاریخی آنها یادآور تلاش‌ها، مجاهدت‌ها، رنج‌ها و پیروزی‌های پیامبر^(ص) و یاران گرامی ایشان در راه گسترش دین مبین اسلام است. بر همین اساس حفظ آثار باقی‌مانده از صدر اسلام اهمیت بسیار زیادی دارد. در این کتاب نویسنده که یکی از استادان دانشگاه در رشته تاریخ در مدینه منوره است و جزو برادران اهل سنت می‌باشد توانسته است تا حدودی میزان تخریب آثار مذهبی و تاریخی صدر اسلام را در شهر مدینه النبی بازگو کند. البته تعلقات و وابستگی‌های فکری ایشان مانع از آن شده که از انهدام و تخریب آثار و بناهای متعلق به اهل بیت علیهم السلام در این کتاب ذکری به میان آورد. با این وجود، انتشارات بین‌المللی الهدی به مصداق ضرب‌المثل «من لا یدرک کله

مقدمه مترجم

در سال ۱۳۸۶ هجری خورشیدی که خداوند بزرگ توفیق مجدد زیارت مدینه منوره را نصیب این بنده نمود، مانند هر زائر دلسوخته، شاهد تخریب بخش‌های گسترده‌ای از آثار نبوی و بقایای آثار تاریخی بوده که از جمله با دیدن وضع رقت بار قبرستان بقیع این تأثر و تأسف بیشتر و عمیق‌تر گردیده، و از طرفی هم تحیر و تعجب و پرسش‌هایی را نیز برانگیخت.

این تحیر و تعجب و پرسش آنگاه معنادار می‌شد که عوامل و عناصر ویرانی این آثار تاریخی و مذهبی، با بخشی از آثار تاریخی کشورشان که جنبه مذهبی ندارد، مانند آثار یهودیان در خیبر، آثار قوم ثمود و ... نه تنها مخالفتی ندارند بلکه با صرف هزینه‌های سنگین از آنها پاسداری و حفاظت هم می‌کنند. برخی از این آثار و بناهای تخریب شده که شرح آنها را در کتاب خواهید خواند عبارتند از: اغلب مساجد در مدینه و مکه مکرمه و بقعه‌ها و اماکن و حتی چشمه‌ها و چاه‌ها، دژها و قلعه‌ها، خانه‌ها

و کاخها که در اطراف و نواحی این دو شهر مقدس و تاریخی قرار دارد، و سرگذشت اسلام و چگونگی ظهور و سیر آن را حکایت می‌کند.

مسجد مدینه، روضه پیغمبر (ص)، حجره حضرت زهرا (س)، باب علی (ع)، بقیع و قبور ائمه و صحابه، مسجد حمزه سیدالشهداء، قبه جناب عبدالله پدر و الامقام رسول خدا، مسجد امیرالمؤمنین علی (ع)، قبه فاطمه و بیت الحزن در بقیع، قبه الثنایا، باب علی در مسجد الحرام، باب ام هانی، باب النبی (ص)، چاه زمزم، خانه امام جعفر صادق (ع)، قبه‌های اجداد پیامبر، مرقده حضرت آمنه، مشهد حضرت ام المؤمنین خدیجه، قبر حلیمه سعدیه، قبر فاطمه بنت اسد، مسجد بیت الوحی، مواقف حضرت رسول (ص) در هنگام صدور معجزات و اجابت دعوات، محل واقعه تاریخی غدیر و خلاصه صدها مشاهد و مواقف که بسیاری از آنها هم اکنون به صورت مسجد باقی مانده و بسیاری را ویران نموده‌اند، همه و هر کدام صفحه‌ای و فصلی از تاریخ اسلام هستند که محو آنها به منزله محو تاریخ اسلام است.

شاید تصور شود تخریب و حذف بناها و آثار تاریخی و مذهبی که موضوع بحث این کتاب است، در مقطع تاریخی خاصی به وسیله گروه مذهبی افراطی انجام شده و پایان یافته است. و اکنون نزدیک به یک قرن از این اقدامات ناروا و ناشایست گذشته و این گروه در محو این آثار به هدف خود دست یافته و اینک خود را از ادامه این سیاست بی‌نیاز می‌دانند، و در مقابل هرگونه اقدام و واکنشی را بی‌ثمر می‌دانند و مصداق این مثل که آب رفته را به جوی نمی‌توان بازگرداند و گاهی منشأ عدم عکس العمل در برابر این اتفاق، به اندیشه تقدیر گریخته افراطی نسبت داده می‌شود. و از سویی حواله این مسأله در میان ما به

۱. برای شناسایی این اماکن که در حرمین شریفین واقع است می‌توانید به کتابهای مثل «وفاء الوفاء به اخبار دارالمصطفی (ص)»، و «مرآت الحرمین الشریفین» رجوع شود.

مظلومیت همیشگی پیامبر (ص) و خاندان پاک و صحابه گرامی او به دلیل حاکمیت‌های جور و نادان و نداشتن هرگونه وسایل و امکان دفاع مسلمانان راستین، به هر رو و جدای از هر نوع تحلیل و بررسی در این رابطه این واقعیت را نمی‌توان انکار کرد که هنوز یک قرن از این حادثه نگذشته است که عامه مسلمانان و حتی بسیاری از خواص نیز از پیشینه تاریخی این مراقد و از انگیزه و هدف تخریب آنها و نتیجه و ثمره تلخ اعمال این سیاست اطلاع درست و دقیقی ندارند. و طبیعی است این ناآگاهی و دوری از واقعیات با گذشت زمان بیشتر و عمیق‌تر می‌شود و اثرات آن به نسلهای آینده منتقل می‌گردد. براین اساس و با توجه به ضرورت دانستن همه جنبه‌های این مسأله و با نظر به این که حذف و تخریب آثار و بناها هنوز خاتمه نیافته و همچنان در قالب توسعه حرمین شریفین و یا به بهانه مبارزه با بدعت ادامه دارد، به طوری که ابعاد آن را می‌توان در تألیفات جدید و متنوعی یافت که ضمن تاریخ حرمین شریفین و مدینه شناسی در سطح وسیع و به زبانهای گوناگون منتشر می‌شود و برخلاف کتابهای مدینه شناسی پیشین - که بخش مهمی از آنها اختصاص به ائمه و آثار مذهبی داشت - در این کتابها گزارشی از این آثار منعکس نشده است.^۱ به طوری که گویی اصلاً چنین آثاری وجود خارجی نداشته است!! بدینسان می‌خواهند نسل‌های آینده از وجود چنین آثاری بی‌اطلاع گردیده و به طور کلی از حوادث و تغییر و تحولی که در آنها پدید آمده است، بیگانه شوند. در چنین شرایط و وضعیتی هر

۱. یکی از این تألیفات که در سال ۱۴۱۲ هجری قمری در مدینه منتشر شده کتابی است به نام: تاریخ معالم المدینه المنوره قدیم و جدیداً (آثار تاریخی مدینه منوره در گذشته و امروز) به قلم سیداحمد یاسین. مؤلف در این کتاب چهارصد صفحه‌ای تا آنجا که توانسته است آثار قدیمی و تازه مدینه را از مساجد و قلعه‌ها و چاه‌ها و قصرها با عکس و شرح معرفی کرده ولی از بقیع حساس‌ترین اثر تاریخی مدینه در هفت سطر و به عنوان گورستان عمومی مدینه یاد نموده است.

مسلمان آگاه و دوراندیشی بر خود فرض نمی‌داند که در مقابل این حقیقت‌زدایی و حرکت منفی قدم‌های مثبت برداشته و بیا وسایل و رسانه‌های ارتباطی اعم از انتشار کتاب و مقاله دیگر وسایل تبلیغی، واقعیت‌ها را به اطلاع مسلمانان برساند و نسل‌های آینده را در جریان این امر قرار دهد و از آنچه به وقوع پیوسته آگاه نماید.

خوشبختانه تعدادی از علماء و اساتید دانشگاه عربستان به این واقعیت تلخ و ناگوار پی‌برده و مصلحت‌اندیشی و یا ترس از بیان حقیقت را کنار گذاشته و با نگارش مقاله و کتاب‌های مستند از اقدامات نابخردانه گروهی متعصب و متحجر انتقاد نموده و خواستار حفظ و حراست آثار باقیمانده تازیخی و مذهبی در آن کشور شده‌اند.

از جمله کتابهایی که اخیراً توسط یکی از علمای محقق و منصف سعودی (دکتر ابی مجاهد عبدالعزیز بن عبد الفتاح القاری) به رشته تحریر درآمده، کتاب «الآثار النبویه بالمدينه المنوره وجوب المحافظه علیها وجواز التبرک بها» است. نویسنده که در دانشگاه مدینه تحصیل و تدریس نموده است، در گذشته تحت تأثیر اندیشه‌های محمد بن عبدالوهاب بوده اما با اندکی تأمل و پژوهش به میانی سست و افراطی آن پی برده و هم اکنون با تحریر این کتاب سعی کرده تا شاید دین و وظیفه خود را به ساحت مطهر و پاک پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) و صحابه گرامی، ادا نماید.

نویسنده با نشان دادن سرگذشت این آثار و نشانه‌ها و بناها به خوبی به این موضوع واقف است که هر یک از آنها بهتر از کتابهای تاریخی، مردم را با سیره پیغمبر (ص) آشنا می‌سازند، چرا که کتابهای سیره فقط به نظر خواص و اهل مطالعه می‌رسد در حالی که مردمی که از دور و نزدیک به مشاهده این آثار می‌آیند بهتر و راحت‌تر می‌توانند از آن همه برکت و میراث مقدس بهره‌مند شوند و درس‌ها و عبرت‌های بزرگ به

جامانده از تاریخ صدر اسلام را در محل و وضع تاریخی و عینی خود فرا بگیرند، واضح است که تغییرات ناگوار پیش آمده باعث شده مردم از مشاهده عین مکانها محروم شوند تا آه و افسوس بر دلها و جانهای مشتاق برجا بماند اما، با این اوصاف و اوضاعی که پیش آمده نکته‌ای اساسی را باید اشاره کرد و آن اطلاع رسانی برای معانعت از تخریب آثار است که نمی‌بایست تحت الشعاع روابط سیاسی میان دولت‌ها قرار گرفته در حالی که می‌توان با درایت سیاسی هم در این باره چاره اندیشی کرد. امروزه در سراسر جهان مسئولان و دست اندرکاران فرهنگی می‌کوشند آثار و بناهای تاریخی و مذهبی را به عنوان سمبل افتخار ملی و پیشینه تاریخی و تمدنی خود حفظ و نگهداری کنند و به نسلهای آینده بپارند. حال آیا می‌توان پذیرفت که در کشور عربستان، از یک قرن پیش، گروه متعصب وهابی با در دست گرفتن قدرت مذهبی بتواند چنین بناهایی را به چنین وضع اسفبار و غم‌انگیزی در آورند؟!